

A teológiai pillanat uralása, avagy Karl Barth nagyszerűsége

Veres Ábel

KRE–BTK

Az előadás Karl Barth teológiájának aktualitását vizsgálja a „teológiai pillanat” fogalmán keresztül. Kiindulópontja az a kérdés, hogy miként uralható „a pillanat”, különösen teológiai szempontból, amikor a történelmi és társadalmi helyzet sürgető megszólalást követel. A vizsgálat középpontjában Barth Római levélhez írt kommentárja (Römerbrief) és a NEIN! című válasza áll Emil Brunnernek, amelyek a kijelentés és a természeti teológia kérdéseit radikálisan új módon értelmezik. Barth felismerése szerint a teológia feladata nem az isteni jelenlét ünneplése, hanem az isteni ítélet kimondása az adott történelmi kontextusban. A kijelentés apokaliptikus, krisztusközpontú újraértelmezése lehetővé teszi, hogy a teológia ne a kor uralkodó kulturális és ideológiai rendszereihez igazodjon, hanem azok fölé emelkedve hirdesse Isten szuverén szavát. A prezentáció kitér a Biblia sokszólamúságára (polifóniájára), különösen Walter Brueggemann és Gerhard von Rad teológiai munkásságán keresztül, akik szerint a bibliai tanúságtétel nem egy homogén istenkép közvetítését jelenti, hanem különböző nézőpontok dinamikus párbeszédét. Ebből fakadóan a teológus felelőssége a „most-idő” felismerése és az aktuális isteni megszólalás közvetítése. Az előadás záró következtetése szerint a teológia nem lehet semleges, nem igazodhat politikai vagy kulturális nyomás alá: a teológiai megszólalás alapja kizárólag Isten kijelentése lehet, amely Krisztusban teljesedett be. A Barth-i gondolkodás ma is releváns a biblikus hűség, az ideológiai kritikusság és a teológiai bátorság szempontjából.